

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Projektas

„Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

Technologinio ugdymo pokyčiai pradiniam ugdyme: naujos ugdymo galimybės

turinio projektas *(III versija)*

Inga Hokušienė,
projekto „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“ metodininkė

Vilnius

2021-04-29

TEKSTILĒ 1–2 klasē

1. Drabužiu, aksesuaru, namu tekstiles asortiments
2. Natūralūs pluoštai. Linas
3. Drabužiu, **avalynēs** priežiūra

TECHNOLOGIJOS 1–4 klasēs	70 % privalomo turinio	30% pasirenkamo turinio
24 val./m. (<i>1/3 nuo 74 pamokų per metus, skirtų dailei ir technologijoms</i>)	16–17 pamokoms	7–8 pamokoms
TEKSTILĒ	po 4 val./m. m.	po 2 val./m. m.

TEKSTILĖ 1–2 klasė

DRABUŽIŲ, AKSESUARŲ, NAMŲ TEKSTILĖS ASORTIMENTAS

Analizuojamas drabužių (*pagal sezoną, paskirtį (buitiniai, sportiniai, darbiniai)*), **aksesuarų, namų tekstilės** (*lovos/vonios, stalo/interjero ir kt.*) **asortimentas**, pateikiami pavyzdžiai iš artimiausios aplinkos.

Remiantis pasaulio pažinimo pamokose įgytomis žinioms apie įvairius pluoštus ir jų fizines (*laidumas orui, šilumai...*), geometrinės (*storis*) savybes, **mokomasi skirstyti drabužius pagal sezoniškumą, sudaryti jų komplektus.**

Nagrinėjama audinių (*austų ir trikotažo*) **struktūra.**

Aptariamas jų parinkimas/atitikimas drabužio/tekstilės gaminio paskirčiai (*kasdieniai/sporto rūbai ir pan.*).

Rišant/pinant tyrinėjami siūlų susipynimo būdai ir sukuriamas aksesuaras (*apyrankė, juostelė į plaukus, skirtukas knygai, batraiščiai ir pan.*).

TEKSTILĖ 1–2 klasė

NATŪRALŪS PLUOŠTAI. LINAS

Išsamiau aptariamas lininio pluošto „kelias“ iki siūlo, įvardinami visi/pagal galimybes išbandomas bent vienas lino apdirbimo technologinis procesas (*pvz. šukavimas*).

Kūrybiniame, praktiniame lininio (*ar kt.*) audinio/pusgaminio dekoravimo /marginimo flomasteriais/ tekstiliniiais dažais ar natūraliais produktais (*burokėlis, augalais...*) procese išbandomos audinių optinių (*spalva, blizgumas*) savybių keitimo būdai/technologijos. Aptariami reikalavimai saugios, ergonomiškos, higieniškos (*apšvietimas*) darbo aplinkos organizavimui.

Ragaujamas linų sėmenų aliejus/sėklos ar produktai su šiais ingredientais (*integracija su mityba, gamtamoksliau ugdymu (mitybos piramidė)*), aptarimas augalo pritaikymo žmogaus naudai įvairiapusiškumas seniau ir dabar (*integracija su kalbiniu, gamtamoksliniu ugdymu*).

TEKSTILĖ 1–2 klasė

DRABUŽIŲ, AVALYNĖS PRIEŽIŪRA

Praktiškai išbandomi drabužių lankstymo, susagstymo, surišimo (*avalynė*)/**užrišimo** (*diržai ir pan.*) būdai, **avalynės/tekstilės valymas** be cheminių priemonių.

Analizuojamas furnitūros asortimentas (*sagos, velcro juostelės/kibukai, sagtys ir kt.*) ir **pritaikymas** tekstilės gaminiuose/avalynėje.

Mokomasi siūti saga. Susipažįstama su sagos siuvimo eiga, šiam technologiniam procesui reikalingomis darbo priemonėmis ir medžiagomis, saugaus darbo taisyklėmis.

TEKSTILĒ 3–4 klasē

1. **Žaislų, interjero/stalo tekstilės asortimentas**
2. **Natūralūs pluoštai. Vilna**
3. **Drabužių, avalynės priežiūra**

TEKSTILĖ 3–4 klasė

ŽAISLŲ, INTERJERO/STALO TEKSTILĖS ASORTIMENTAS

Aptariamas žaislų, interjero/stalo tekstilės asortimentas, paskirtis (*praktinė, estetinė*), pateikiami pavyzdžiai.

Kuriant nesudėtingą **tekstilės gaminių aiškinamasi** tekstilės gaminių projektavimo, konstravimo, dekoravimo, siuvimo eiliškumas, darbui reikalingos priemonės, įrankiai, saugaus darbo taisyklės. **Tyrinėjamos** audinių geometrinės (*ilgis, plotis*), technologinės (*irumas, slidumas*), optinės (*spalva, blizgumas*) savybės, galimas jų pritaikymas atliekant kūrybines/praktines užduotis.

Išbandomas tekstilės pusgaminio dekoravimas /marginimas naudojant spaudavimo ar kt. techniką.

Mokomasi siūti/siuvinėti daigstymo ir/ar kt. **dygsniu**.

TEKSTILĖ 3–4 klasė

NATŪRALŪS PLUOŠTAI. VILNA

Išsamiau aptariamas vilnos pluošto „kelias“ iki siūlo.

Susipažįstama su specifinių darbo įrankiu-vėlimo adata, aiškinamasi jos skirtumas nuo paprastos siuvimo adatos. Aptariami reikalavimai saugios, ergonomiškos, higieniškos (apšvietimas) darbo aplinkos organizavimui.

Veliant vilną (*šlapioju (pvz. apveltas muilas (integracija su sveika gyvensena) / sausuoju*) išsiaiškinama, kad audiniai gali būti marginami ne tik dažais, bet ir maišant viename gaminyje spalvotus vilnos pluoštus.

Supranta kaip technologinės (*kibumas, suspaudžiamumas, formavimas*) pluošto savybės ir sauso vėlimo technika suteikia galimybę iš vilnos formuoti įvairias (*ne tik plokščias*) formas (*integracija su matematika*).

TEKSTILĒ 3–4 klasē

DRABUŽIŪ, AVALYNĒS PRIEŽIŪRA

Nagrīnējama sudēties, priežiūros ir kt. informacija (*tekstas, ženklai*) drabužiū, tekstilēs gaminiū, avalynēs etiketēs.

MITYBA 1–2 klasė

1. Užkandžiai, gėrimai
2. Maisto produktai, jų asortimentas, laikymo sąlygos
3. Maisto gaminimo, valgymo vieta

TECHNOLOGIJOS 1–4 klasės	70 % privalomo turinio	30% pasirenkamo turinio
24 val./m. (<i>1/3 nuo 74 pamokų per metus, skirtų dailei ir technologijoms</i>)	16–17 pamokoms	7–8 pamokoms
MITYBA	po 4 val./m. m.	po 2 val./m. m.

UŽKANDŽIAI, GĖRIMAI

Remiantis pasaulio pažinimo pamokoje įgytomis žiniomis apie sveiką mitybą, mitybos režimą, **aptariama gėrimų ir užkandžių svarba mitybos režime bei kokie gėrimai, užkandžiai yra sveikesni, naudingesni organizmui.**

Praktinio darbo metus **mokomasi atlikti pirminio daržovių, vaisių, uogų, riešutų, valgomų sėklų paruošimo vartojimui technologinius procesus** (*plauti, sausinti, lupti, jei reikia smulkinti, maišyti*), gaminant arbatą, kokteilių/sultis/glotnučius (*užvirti, suplakti, išspausti*) formuojami saugaus elgesio su įrankiais, indais, įranga (*pvz. virduliu, smulkintuvu, plaktuvu ar kt.*), higienos ir tvarkos palaikymo, buitinių atliekų rūšiavimo, tvarkymo, maisto produktų pjaustymo/smulkinimo įgūdžiai, **mokomasi derinti patiekalų ingredientus ir aptariama jų nauda organizmui, aiškinamasi apie rekomenduojamą užkandžių/gėrimų kiekį vieno valgymo/gėrimo metu, per parą.**

MITYBA 1–2 klasė

MAISTO PRODUKTAI, JŲ ASORTIMENTAS, LAIKYMO SĄLYGOS

Mokomasi grupuoti maisto produktus, atskirti perdirbtus nuo natūralių, augalinius nuo gyvulinių, įvardinat pavyzdžius.

Aiškinamasi apie daržovių, vaisių, uogų, riešutų, pieno/pieno produktų ar kt. kasdienių maisto produktų laikymo sąlygas, pavojus maisto produktams/ patiekalams kintančiame temperatūrų režime (*šaldiklyje/ šaldytuve/ kambario temperatūroje, karštyje*).

Nagrinėjama informacija maisto produktų etiketėse (*galiojimo terminai ir kt...*).

MAISTO GAMINIMO, VALGYMO VIETA

Aiškinamasi, kokia yra ergonomiška/patogi, saugi darbo vieta maisto gaminimui/valgymui, kokie yra reikalavimai švarai, tvarkai, dirbančiojo drabužiams (*integracija su tekstile: darbiniai rūbai*), **saugiam elgesiui** su įrankiais/indais/įranga reikalinga užkandžių, gėrimų gaminimui.

Analizuojami kokie turimi stalo įrankiai, indai, įranga, stalo ir kt. tekstilė (*medžiaginiai/vienkartiniai rankšluosčiai, šluostės ir pan.*) tinkamiausi numatytiems technologiniams procesams atlikti, kaip su jais tinkamai ir saugiai elgtis, prižiūrėti, laikyti (*plauti, sausinti, parinkti tinkamą vietą laikymui*).

Aptariamos maisto gaminimo, tiekimo ir degustavimo higienos ir kultūros, elgesio prie stalo taisyklės.

Mokomasi padengti stalą užkandžiams (*indų/įrankių parinkimas, išdėliojimas, popierinės/ medžiaginės servetėlės lankstymas*), **arbatos ar kitų gėrimų degustavimui.**

MITYBA 3–4 klasė

- 1. Priešpiečių dėžutė, užkandžiai gamtoje, sveikesnis, saugesnis pasirinkimas**
- 2. Valgymas gamtoje**

Priešpiečių dėžutė, užkandžiai gamtoje, sveikesnis, saugesnis pasirinkimas

Mokantis gaminti paprastą sumuštinį ar kt. užkandį (*produktų pasirinkimas, pirminis paruošimas, pjaustymas, sumuštinio formavimas/salotų maišymas, pateikimas*), **pasišildyti pūsgaminį** (*mikrobangų krosnelėje, ant žarijų/grotelių ar kt.*) **analizuojami sveikesnių/naudingesnių** (*pagal mitybos piramidę, integracija su gamtamoksliau*) **organizmui produktų pasirinkimo variantai.**

Aptariamas terminio apdorojimo poveikis produktams, saugus elgesys praktinio darbo metu, galimos traumos (*pjautinės žaizdos, nudegimai ir kt.*), **pirmoji pagalba joms ištikus.**

Mokiniai formuoja priešpiečių/užkandžių dėžutę atsižvelgdami į maisto suvartojimo terminus, laikymo/temperatūros, patiekimo (*patalpoje, lauke*) sąlygas.

Diskutuojuama apie maisto stygių ir jo švaistymą.

MITYBA 3–4 klasė

VALGYMAS GAMTOJE

Analizuojami vienkartiniai įrankiai, indai, tekstilė, higienos palaikymo priemonės, jų alternatyvos, aptariama panaudojimo, rūšiavimo, perdirbimo galimybės (*integracija su gamtamoksliau*).

Aptariama kaip higieniškai, estetiškai patiekti maistą iškyloje, kultūringai patarnauti, drausmingai, higieniškai valgyti.

ĮGYVENDINIMO REKOMENDACIJOS

ARBATOS GALIA

Praktinio darbo metus formuojami saugaus elgesio su buitine elektrine įranga (pvz. virduliu), higienos ir tvarkos palaikymo įgūdžiai, degustuojant aptariama kelių vaistažolių/arbatžolių arbatos nauda organizmui, kūrybiniame darbe įvertinamos arbatų spalvinės savybės.

GAMTAMOKSLINIU UGDYMU
(augalų nauda žmonėms...)

MENINIU UGDYMU/DAILE
(dėmės ir formos (didelė, maža, taisyklinga, netaisyklinga, tyrinėja ir apibūdina skirtingas spalvų ir dėmių sukuriamas nuotaikas, ritmą)

DORINIU UGDYMU mandagaus bendravimo ypatumai/ taisyklės (degustuojant).